

**Kouvolan kaupungin talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-2029 hyväksyminen**  
**9610/02.02.00/2025**

**Kaupunginhallitus 06.10.2025 § 241**

**Valmistelija:** talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054,  
hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

**Yhteenveto**

Kaupunginjohtajan talousarvio vuodelle 2026 on 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarvio ja -suunnitelma noudattaa Kouvolan kaupungin suunnitelmallista talouden linjaa, jolla saavutetaan tasapainoinen talous ja kerrytetään ylijäämää pidemmällä aikavälillä.

Toimintakatteen kasvu on ainoastaan 2 prosenttia vuosina 2026–2027 ja alenee noin yhteen prosenttiin vuosina 2028–2029. Kaupungin investoinnit ovat suunnitelmaan mukaan 72,6 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja kasvavat 81,1 miljoonaan euroon vuonna 2027, mutta alenevat vuodesta 2028 lähtien asteittain noin 30 miljoonaan euroon vuositasolla. Kaupungin lainamäärä kasvaa investointien kanssa samassa tahdissa, mutta alenee vuodesta 2029 lähtien.

Vuonna 2026 etenemme kohti tasapainoita taloutta palvelutarpeen muutokset huomioiden. Panostamme palveluverkkojen uudistamiseen, oppimisympäristöjen kehittämiseen sekä liikuntaan ja kulttuuriin sekä edistämme yritysten toimintaedellytyksiä. Kehitämme toimintaamme käytettävissä olevien resurssien mukaisesti ja panostamme aktiivisesti ja vahvasti edunvalvontatyöhön.

**Kuntalain ja hallintosäännön mukainen toimivalta talousarvion valmistelussa**

Kuntalain 14 §:n mukaan Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää vuoden loppuun mennessä kunnan seuraavan vuoden talousarviosta ja kolmen tai useamman vuoden taloussuunnitelmasta ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja se on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan velvoitteet (Kuntalaki 110 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan (hallintosääntö 59 §).

***Talousarvion laadinnan prosessi***

Suomen Kuntaliiton suosituksessa "Kunnan ja kuntayhtymän talousarvio ja taloussuunnitelma" ohjeistetaan talousarviosta mm. seuraavasti:

- Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan samanaikaisesti.
- Kehyspäättöksessään kunnanhallitus asettaa budjetoitaville tehtäville kehukset, jotka sidotaan kuntastrategiassa asetettuihin tavoitteisiin.
- Toimielimet valmistelevat tehtävä- ja hankekohtaiset talousarvio- ja -suunnitelmaehdotuksensa kunnanhallituksen antamien kehysten ja ohjeiden pohjalta.
- Keskushallinto yhdistelee toimielinten ehdotukset talousarvioksi ja -suunnitelmaksi. Tätä ehdotusta nimitetään kunnanjohtajan budjettiesitykseksi.
- Talousarvion tasapainotukseen vaikuttavat olennaisesti ratkaisut, jotka valtion budjetissa tehdään muun muassa kuntien valtionosuuksista ja verotuksesta.
- Kunnanhallitus valmistelee talousarvio- ja suunnitelmaehdotuksen valtuustolle. Kuntalaissa ei ole erikseen säädetty, mihin mennessä hallituksen on annettava oma esityksensä. Seuraavan vuoden veroprosentit on annettava verohallinnolle 17. marraskuuta mennessä, joten ennen sitä hallituksen esitys talousarvioksi tulee käytännössä olla selvillä.

Kouvolan talousarvioprosessi noudattaa suosituksia. Valtuustoryhmiä osallistetaan talousarviokehysten laadintaan keväällä talousarviokehysaiheisella kyselyllä, jonka tulokset huomioidaan talousarviovalmistelussa.

### ***Talousarvion laadinta***

Hallintosäännön 59 §:n mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielimelle sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Kehyspäättöksellä kunnanhallitus asettaa toimielimille euromääräiset kehukset, joiden perusteella alkaa lautakuntien talousarviovalmistelu. Kehyksen puitteissa toimielimet päättävät talousarvioehdotuksensa ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään.

Hallintosäännön 23 §:n mukaan lautakunnan tehtävänä on vastata siitä, että palvelut järjestetään asetettujen tavoitteiden palvelujen järjestämisestä koskevien periaatteiden ja määrärahojen puitteissa. Lautakunta määrittää tarvittavat palvelut ja niiden laatutason.

Hallintosäännön 62 §:n mukaan talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan

tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvio noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

### **Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalous**

Suomen talouskasvun ennusteet ovat erittäin maltillisia, kehitystä jarruttaa yksityisen kulutuksen heikko kehitys ja heikentynyt työllisyystilanne. Julkinen talous on edelleen alijäämäinen, kustannuspaineita luovat sosiaali- ja terveysmenojen, puolustus- sekä korkomenojen kasvu. Kuntatalouden alijäämän arvioidaan kokonaisuudessaan edelleen heikentyvät. Kuntien tulojen ja menojen epätasapaino jatkuu, kustannuspaineita luovat valtakunnalliset palkkaratkaisut, heikko verotulokehitys sekä epäsuotuisa työllisyyskehitys.

### **Kouvolan taloudellinen tilanne ja talouden pitkän aikavälin linjaukset**

Kouvola on tehnyt pitkäjänteistä työtä talouden tasapainottamiseksi jo useiden vuosien ajan, sopeuttaen määrätietoisesti talouttaan vastaamaan muuttuvaa väestömäärää ja -rakennetta. Tämä on edellyttänyt palveluverkkojen kokonaisvaltaista tarkastelua sekä palveluiden tuottamistapojen kehittämistä ja uudelleenarviointia. Kaupungista riippumattomat tekijät, kuten valtionosuuksien, verotulojen ja valtakunnallisten palkkaratkaisujen muutokset, ovat kuitenkin lisänneet tasapainottamistarvetta entisestään.

Vaikka kaupungin menokehitystä on onnistuttu hillitsemään, riittävien talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen vie vielä useita vuosia. Kouvolan on kyettävä luomaan taloudellisesti vakaa tilanne, joka kestää myös tilapäiset talouden vaihtelut. Samalla on varauduttava väestöennusteiden mukaisiin muutoksiin palvelutarpeessa ja sopeutettava toimintoja niiden mukaisesti.

Vuoden 2024 tilinpäätös oli 2,4 miljoonaa euroa negatiivinen, mutta se toteutui ennakoitua huomattavasti paremmin. Toimintakatteen aleneminen edelliseen vuoteen verrattuna osoittaa, että kustannuskehityksen hillinnässä on onnistuttu. Vuoden 2025 alussa kaupungin kertynyt ylijäämä oli 16,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 talousarvio oli 5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta tämän hetken arvion mukaan toteutuma on talousarviota noin miljoona euroa heikompi, eli noin -6,9 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen negatiivinen tekijä on verotulojen kertymän jääminen 6–7 miljoonaa euroa alle talousarvion ennusteen.

Vaikka kaupungin kustannuksia on onnistuttu vähentämään, talouden tasapainottamistyötä on jatkettava määrätietoisesti. Kouvolan on pyrittävä kerryttämään taseen ylijäämää, jotta kaupunki voi luoda riittävän puskurin ennakoimattomien toimintaympäristömuutosten ja talouden vaihteluiden varalle.

Vastatakseen taloudellisen tilanteen haasteisiin, kaupunki tavoittelee talouden pitkän aikavälin linjauksina seuraavia asioita:

- Kertyneen ylijäämän kasvattaminen vuosittain 1 000–1500 euroon asukasta kohden, tavoitesumma vähintään 78–115 milj. euroa
- Toimintakatteen kasvu 0–3 % huomioiden toiminnassa tapahtuvat muutokset sekä julkisen rahoituksen muutokset
- Investointitason alentaminen vuodesta 2029 lähtien noin 30 milj. euroon vuositasolla tai 120 milj. euroon neljän vuoden taloussuunnittelukausittain
- Poistot kattavat investoinnit vuodesta 2029 lähtien
- Lainakannan asteittainen alentuminen kuntien keskiarvoon vuodesta 2029 lähtien
- Tuloveroprosentin alentamisen mahdollisuuden tarkastelu seuraavan valtuustokauden alussa

### **Merkittävimmät muutokset taloussuunnittelukaudella**

Kustannuksien lisäyksissä on merkittävimpinä erinä huomioitu valtakunnallisten palkkaratkaisujen ja henkilösivukulujen muutokset henkilöstökustannuksissa. Talousarviossa on huomioitu aiempien talouden tasapainottamistoimenpiteiden uudet kumulatiiviset vaikutukset, omien päätösten toimenpiteiden vaikutukset esimerkiksi palveluverkkoihin, yhtiöittämisvelvoitteesta johtuvat kiinteistöjen siirtoon, energiatehokkuustoimenpiteisiin sekä kiinteistöjen purkuihin liittyen. Lisäksi on huomioitu lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden muutokset.

Valtionosuudet on huomioitu nykyjärjestelmän mukaisesti, koska 1.1.2027 voimaan tulevan valtionosuusuudistuksen vaikutukset eivät ole vielä tiedossa. Vuoden 2026 valtionosuuksiin sisältyy mm. erilaiset tehtävien ja velvoitteiden muutoksia, indeksikorotus ja kustannustenjaon tarkistus sekä pysyvä valtionosuusleikkaus. Valtionosuudet kasvavat hieman vuoden 2025 tasosta, luvut täsmentyvät loppuvuoden aikana ja päätös saadaan joulukuussa.

Verotuloennusteet ovat edelleen heikentyneet vuonna 2025. Merkittävien alenema on tapahtunut yhteisöveroissa. Verotulojen arvioidaan kuitenkin kokonaisuudessaan kasvavan vuonna 2026. Kouvolan kasvu on koko maan tasoa alhaisempaa. Verotulojen kehitys on riippuvainen yleisestä taloudellisesta tilanteesta, työttömyyden sekä ansiotason kehityksestä. Kiinteistöveroissa ei arvioida tapahtuvan merkittäviä muutoksia. Tulevat yksityiset investoinnit kasvattavat hieman kaupungin kiinteistöverotuottoja. Myös valtion päätöksillä on vaikutusta kuntien verotulotuottoihin. Näistä johtuvat muutokset kompensoidaan pääsääntöisesti osana valtionosuuksia.

## Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus perustuu kaupunginhallituksen päättämään kehykseen ja talous tasapainottuu taloussuunnittelukaudella. Talousarvioehdotus on 0,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Suunnitelmavuosina ylijäämää kasvaa asteittain. Henkilöstökuluihin kuuluva eläkemaksujen tasausmaksu on keskitetty elinvoimapaalveluiden henkilöstöpalveluihin vuoden 2026 alusta. Muutos on tehty kokonaishallinnan järkevyyden kannalta, koska tasausmaksu ei ole suoraan riippuvainen henkilöstökulujen määrästä.

| Ulkoinen tuloslaskelma<br>milj. e | TP<br>2024    | TA<br>2025    | TPE<br>2025   | TA<br>2026    | TS<br>2027    | TS<br>2028    | TS<br>2029    |
|-----------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Toimintatulot</b>              | <b>46,6</b>   | <b>41,8</b>   | <b>43,5</b>   | <b>38,3</b>   | <b>38,8</b>   | <b>38,4</b>   | <b>38,4</b>   |
| Valmistus omaan käyttöön          | 1,3           | 2,3           | 2,0           | 1,3           | 1,3           | 1,3           | 1,3           |
| <b>Toimintamenot</b>              | <b>-230,2</b> | <b>-239,9</b> | <b>-238,9</b> | <b>-236,8</b> | <b>-241,7</b> | <b>-243,1</b> | <b>-244,8</b> |
| <b>Toimintakate</b>               | <b>-182,3</b> | <b>-195,8</b> | <b>-193,5</b> | <b>-197,3</b> | <b>-201,5</b> | <b>-203,4</b> | <b>-205,1</b> |
| Verotulot                         | 206,4         | 211,4         | 205,0         | 212,6         | 216,8         | 222,2         | 227,8         |
| Valtionosuudet                    | -5,3          | 0,0           | 1,6           | 3,8           | 10,0          | 12,0          | 15,0          |
| Rahoitustulot ja -menot           | 5,5           | 6,4           | 7,5           | 7,7           | 6,0           | 4,2           | 3,9           |
| <b>Vuosikate</b>                  | <b>24,2</b>   | <b>22,0</b>   | <b>20,7</b>   | <b>26,8</b>   | <b>31,3</b>   | <b>35,0</b>   | <b>41,6</b>   |
| Poistot ja arvonalentumiset       | -26,6         | -27,8         | -27,0         | -26,0         | -27,9         | -31,1         | -32,5         |
| <b>Tilikauden tulos</b>           | <b>-2,5</b>   | <b>-5,8</b>   | <b>-6,3</b>   | <b>0,8</b>    | <b>3,4</b>    | <b>3,9</b>    | <b>9,1</b>    |
| Tilinpäätöserät                   | 0,1           | 0,1           | 0,1           | 0,1           | 0,1           | 0,1           | 0,1           |
| <b>Tilikauden yli/alijäämä</b>    | <b>-2,4</b>   | <b>-5,7</b>   | <b>-6,2</b>   | <b>0,9</b>    | <b>3,5</b>    | <b>4,0</b>    | <b>9,1</b>    |
| <b>Kertynyt yli-/alijäämä</b>     | <b>16,9</b>   | <b>13,6</b>   | <b>10,7</b>   | <b>11,6</b>   | <b>15,1</b>   | <b>19,9</b>   | <b>30,4</b>   |
| <b>Kunnallisveroprosentti</b>     | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   | <b>8,90</b>   |
| Toimintakatteen muutos %          | -2,4          | 7,4           | 6,1           | 2,0           | 2,1           | 0,9           | 0,8           |
| Vuosikate, % poistoista           | 90,7          | 79,2          | 76,6          | 103,1         | 112,2         | 112,6         | 127,8         |
| Vuosikate, euroa/asukas           | 309           | 285           | 268           | 351           | 413           | 466           | 560           |
| Asukasmäärä vuoden lopussa        | 78 399        | 78 462        | 78 399        | 76 502        | 75 742        | 75 033        | 74 345        |

## Lautakuntien talousarvioesitykset

Lautakunnat ovat osaltaan käsitelleet talousarvioesityksensä ja hyväksyneet ne teknistä lautakuntaa lukuun ottamatta kaupunginhallituksen kehyksessä määritellyn suuruisena.

Tekninen lautakunta hyväksyi toisessa käsittelyssään talousarvioehdotuksensa 75 000 euroa kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehyksen ylittävänä. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys on teknisen lautakunnan osalta talousarviokehyksen mukainen. Kaupunginjohtajan esityksessä vähennys on kohdistettu henkilöstökustannuksiin.

## Sitovuustaso

Kaupunginhallitus on hyväksynyt talousarviokehyksen ulkoisten erien osalta. Lautakuntien talousarvion sitovuustasoksi kaupunginvaltuustoon

Ulkoisilla erillä on suora vaikutus kaupungin taloudelliseen tilanteeseen, kun taas sisäiset erät ovat osa kustannuslaskentaa, eikä niillä ole vaikutusta kaupungin ulkoiseen taloudelliseen asemaan. Sisäiset erät sisällytetään kuitenkin talousarvioon ja niitä seurataan vuoden aikana, mutta niissä tapahtuvat muutokset eivät ole sitovia talousarvioeriä.

Kaupungin investoinnit taloussuunnittelukaudella ovat merkittäviä, sillä kaupunki panostaa erityisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkojen kehittämiseen. Lisäksi investointeja kohdistetaan liikunta- ja kulttuuripalveluihin sekä toimenpiteisiin, jotka parantavat yritysten toimintaedellytyksiä. Samalla pyritään vähentämään rakennusten ja infrastruktuurin korjausvelkaa.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan vuosille 2026–2029 sisältyy useita merkittäviä investointeja, jotka tukevat kaupungin palveluiden kehittämistä ja elinvoimaa. Näitä ovat Kuusankosken urheilutalon peruskorjaus, uimahallin peruskorjaus ja laajennus, teatterin laajennus ja peruskorjaus, pääkirjaston peruskorjaus, monitoimiareena, Marjoniemen yhtenäiskoulu, Kuusankosken yhtenäiskoulu leasing-mallilla, Kaunisnurmen päiväkotit leasing-mallilla, Carea-opetusyksikkö, kaupungintalon peruskorjaus sekä uusi keskuskeittiö.

## Investointien rahoitus

Investointien myötä kaupungin lainakanta tulee kasvamaan taloussuunnittelukaudella. Osa investoinneista rahoitetaan investointisuunnitelman mukaan leasing- tai muulla vaihtoehtoisella rahoitusmuodolla. Niiden vaikutus tulee näkymään tunnusluvussa lainat ja vuokravastuut.

| Investoinnit, milj. euroa | 2026 | 2027 | 2028 | 2029  | Yhteensä |
|---------------------------|------|------|------|-------|----------|
| Nettoinvestoinnit         | 72,6 | 81,1 | 54,5 | 29,2  | 237,4    |
| Lainakannan muutos        | 44,0 | 45,0 | 16,0 | -13,0 | 92,0     |

|                                  |      |   |     |   |      |
|----------------------------------|------|---|-----|---|------|
| Muun rahoitusmuodon investoinnit | 14,2 | 7 | 3,5 | 0 | 24,7 |
|----------------------------------|------|---|-----|---|------|

Kaupungin lainakanta kasvaa investointien myötä, mutta suunnitelman mukaisesti investointitasoa alennetaan merkittävästi vuodesta 2029 lähtien, jolloin myös lainamäärä kääntyy laskuun.

### **Valtuustoryhmien osallistaminen talousarvioprosessiin**

Talousarvioprosessiin on sisällytetty valtuustoryhmille suunnattu kysely talousarviokehityksen panostuksista ja säästökohteista. Toimialat on veloitettu ottamaan kyseiset asiat huomioon talousarviovalmistelussaan.

Panostuksia nähtiin seuraavasti:

- Työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden vähentäminen.
- Paikallisten yritysten ja oppilaitosten yhteistyön ja yritystoiminnan edistämisen kehittäminen.
- Digitalisaation hyödyntäminen toiminnan tehostamisessa.
- Oppimisen tuen vahvistaminen ja koulunkäynninohjaajien lisääminen.
- Koulujen, päiväkotien ja oppilaitosten resurssien parantaminen, kuten digilaitteiden ja oppimateriaalien kehittäminen.
- Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen.
- Suurten investointien (teatteri, monitoimiareena, uimahalli) loppuunsaattaminen ja monipuolinen käyttö.
- Kirjastojen ja kulttuuritoiminnan resurssien turvaaminen.
- Lähiliikuntapaikkojen ja muiden pienimuotoisten liikuntapaikkojen ylläpito.
- Kiinteistöjen ja infran kunnossapito sekä energiatehokkuuden parantaminen sekä katu- ja tieverkoston ylläpito ja parantaminen.
- Uusien kestävien energiaratkaisujen, kuten uusiutuvan energian, käyttöönotto.

### **Sopeuttamiskohteina esitettiin:**

- Vähemmän vaikuttavien tukien ja sopimusten karsiminen.
- Varhaiskasvatuksen ja kouluverkon optimointi ja investointien mitoittaminen sekä ulkoisista vuokratiloista luopuminen.
- Uimahalliverkon tarkastelu ja tilojen myynnin tehostaminen.
- Pieninvestointien rajaaminen vain tarpeellisiin kohteisiin
- Vähennetään ylläpitoa alikäytetyistä tai tarpeettomista kiinteistöistä ja infrasta, nykyisten rakennusten käytön tehostaminen.

- Kustannustehokkaampien korjausmenetelmien selvittäminen ja käyttöönotto.
- Energiakulujen vähentäminen investoimalla energiatehokkuuteen.

Yhteisinä painotuksina nähtiin talouden tasapainottaminen ja väestökehityksen parantaminen, investointien järkevä kohdentaminen ja kiinteistöjen tehokkaampi hallinta sekä toiminnan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arviointi.

### **Keskeiset tytäryhteisöt**

Kouvolan kaupungin konserniohjeen (KV 11.11.2024 § 75) mukaan kaupunginhallitus päättää vähintään valtuustokausittain mitkä konserniyhteisöt ovat keskeisiä tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä.

Keskeisiksi tytäryhteisöiksi ja näiden tytäryhteisöiksi vuonna 2026 esitetään seuraavia yhtiöitä:

- KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy)
- Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, Kouvolan Yritystilat Oy, RRT Kouvola Oy, Kohoa Synergiakeskus Oy)
- Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy)
- Kouvolan Vesi Oy
- Kouvolan Asunnot Oy
- Kouvolan Teatteri Oy
- Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy
- Kaakkois-Suomen Tieto Oy.

### **Elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvio- ja henkilöstösuunnitelma**

Elinvoimapalveluiden toimialan kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvio- ja henkilöstösuunnitelma käsitellään osana koko kaupungin talousarviokokonaisuutta.

Ehdotus kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi ja -suunnitelmaksi on kaupunginhallituksen hyväksymän talousarviokehyksen mukainen. Vuoden 2024 ja 2025 toimintakuluihin on vertailukelpoisuuden vuoksi lisätty taulukoissa eläkemaksuihin kuuluvat tasausmaksut, joita koskevat määrärahat keskitetään vuodesta 2026 lähtien elinvoimapalvelujen henkilöstöyksikköön.

| Kaupunginhallitus, | TA 2025 | TA 2026 | TS 2027 | TS 2028 | TS 2029 |
|--------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
|--------------------|---------|---------|---------|---------|---------|

| <b>ulkoinen 1000 e</b>                 |                |                |                |                |                |
|----------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Toimintakate ilman myyntivoittoja      | -51 596        | -52 943        | -53 930        | -51 718        | -49 463        |
| Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot | 540            | 540            | 540            | 540            | 540            |
| <b>Toimintakate yhteensä</b>           | <b>-51 056</b> | <b>-52 403</b> | <b>-53 930</b> | <b>-51 178</b> | <b>-48 923</b> |

| <b>Kaupunginhallitus, ulkoinen ja sisäinen 1000 e</b> | <b>TA 2025</b> | <b>TA 2026</b> | <b>TS 2027</b> | <b>TS 2028</b> | <b>TS 2029</b> |
|-------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Toimintakate ilman myyntivoittoja                     | -12 114        | -5 778         | -3 289         | 1 417          | 4 927          |
| Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot                | 540            | 540            | 540            | 540            | 540            |
| <b>Toimintakate yhteensä</b>                          | <b>-11 574</b> | <b>-5 238</b>  | <b>-2 749</b>  | <b>1 957</b>   | <b>5 467</b>   |

Elinvoimapalveluiden ulkoinen toimintakate vuodelle 2026 on -52,9 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot ovat 10,9 milj. euroa, valmistus omaan käyttöön 0,7 milj. euroa ja ulkoiset toimintakulut -64,6 milj. euroa. Rakennusten ja osakkeiden myyntivoitot vuodelle 2026 ovat 0,5 milj. euroa.

HTV vähenemään vaikuttaa erityisesti määräaikaisten vähentyminen (projektien päättyminen).

| <b>Henkilöstön määrä henkilötyövuosina</b> | <b>TA 2025</b> | <b>TA 2026</b> | <b>TS 2027</b> | <b>TS 2028</b> | <b>TS 2029</b> |
|--------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Kaupunginhallitus                          | 137,0          | 218,8          | 211,8          | 207,1          | 207,1          |

### Investoinnit

Tilapalveluiden rakennusinvestointeihin vuodelle 2026 on varattu 64,3 milj. euroa (sisältäen muun rahoituksen kohteet), joista merkittävimmät ovat:

- Marjoniemen yhtenäiskoulu 13,5 milj. euroa (kokonaiskustannusarvio 40,0 milj. euroa)
- Pääkirjaston perusparannus 0,8 milj. euroa (12,0 milj. euroa)
- Teatterin perusparannus ja laajennus 5,0 milj. euroa (31,0 milj. euroa)

- Urheilupuiston uimahallin perusparannus ja laajennus 15,3 milj. euroa (32,0 milj. euroa)
- Kuusankosken urheilutalon perusparannus 2,6 milj. euroa (4,0 milj. euroa)
- Mansikkamäen koulun ruokailutilat 0,8 milj. euroa (2,0 milj. euroa)
- Keskuskeittiön uudisrakennus 1,3 milj. euroa (4,2 milj. euroa)
- Monitoimiareena 7,0 milj. euroa (20,0 milj. euroa)

Muulla rahoitusmuodolla rakennetaan suunnitelman mukaisesti Kaunisnurmen päiväkotia 6,7 milj. euroa (8,0 milj. euroa) sekä Kuusankosken yhtenäiskoulua 7,5 milj. euroa (18,5 milj. euroa).

| Investoinnit, milj. euroa | TA 2025       | TA 2026       | TS 2027       | TS 2028       | TS 2029       | Yhteensä       |
|---------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| Nettoinvestoinnit         | 27 016        | 50 135        | 58 320        | 37 500        | 11 900        | 184 871        |
| Muut rahoitusmuodot       | 9 300         | 14 200        | 6 950         | 3 500         | 0             | 33 950         |
| <b>Yhteensä</b>           | <b>36 316</b> | <b>64 335</b> | <b>65 270</b> | <b>41 000</b> | <b>11 900</b> | <b>218 821</b> |

Kaupunginjohtajan ehdotus vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmaksi ja ehdotus elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvioksi 2026 talous- ja henkilöstösuunnitelmaksi vuosille 2026–2028 ovat **oheismateriaalina**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, sivistysjohtaja Veikko Niemi, tekninen johtaja Hannu Tylli, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, toimitilajohtaja Katja Ahola, kehittämisspäälliköt Karoliina Kanerva, Liisa Kolari ja Ilari Huhtinen sekä tytäryhteisöjen toimitusjohtajat tai heidän edustajansa.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, [hellevi.kunnas\(at\)kouvola.fi](mailto:hellevi.kunnas(at)kouvola.fi)

### **Kaupunginjohtajan ehdotus:**

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan elinvoimapalveluiden kaupunginhallituksen alaisen toiminnan talousarvion vuodelle 2026 ja talous- ja henkilöstösuunnitelman ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin talousarviota ja taloussuunnitelmaa.

2. hyväksyä, että keskeiset tytäryhteisöt ja näiden tytäryhteisöt ovat KSS Energia -konserni (KSS Energia Oy, KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymmi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy, KSS Verkko Oy), Kouvola Innovation -konserni (Kouvola Innovation Oy, Kouvola Yritystilat Oy, RRT Kouvola Oy, Koho Synergiakeskus Oy), Eduko -konserni (Kouvolan Ammattiopisto Oy, Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy), Kouvolan Vesi Oy, Kouvolan Asunnot Oy, Kouvolan Teatteri Oy, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy ja Kaakkois-Suomen Tieto Oy.
3. palauttaa vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman uudelleenvalmisteluun.

### **Asian käsittely:**

Asiaa käsiteltiin kokouksessa 6.10.2025, sen käsittely keskeytettiin 6.10. klo 16.14 ja käsittelyä jatkettiin kaupunginhallituksen jatkokokouksessa tiistaina 7.10.2025 klo 8.10.

### **Kaupunginhallituksen päätös:**

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, tekninen johtaja Hannu Tyllille, sivistysjohtaja Veikko Niemelle sekä henkilöstöjohtaja Päivi Karhulle, jotka olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana, ja he poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa. Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden vs. toimitilajohtaja Anneli Vartiainenille, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Lisäksi kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Ilari Huhtiselle, joka oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.

Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.39 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 9.41.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Laila Uljas saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.04.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.10.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.17.

Kaupunginhallituksen jäsen Tomi Villikka poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.25 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.27.

Valtuuston puheenjohtaja Ville Kaunisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.48 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.03.

Kaupunginhallituksen jäsen Henna Hovi poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Valtuuston 3. varapuheenjohtaja Ukko Bamberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.23.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 11.23-12.00.

Kaupunginhallituksen varajäsen Arto Käki saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 12.03 jäsenen Jenni Aikion tilalle.

Apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.01 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.08.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 14.15-14.31.

Kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Laila Uljas saapui kokoukseen tauon jälkeen tämän asian käsittelyn aikana klo 14.33.

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Paula Werning poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.31.

Kaupunginhallitus keskeytti asian käsittelyn maanantaina 6.10. klo 15.04 ja päätti jatkaa sen käsittelyä jatkokokouksessa tiistaina 7.10.2025.

Jatkokokous avattiin tiistaina 7.10.2025 klo 8.10, jolloin kaupunginhallitus totesi jatkokokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Hellevi Kunnakselle, joka oli jatkokokouksessa paikalla asiantuntijana.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Liisa Kolarille, joka oli paikalla asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kehittämispäällikkö Karoliina Kanervalle sekä Kouvolan Asunnot Oy:n toimitusjohtaja Jari Niemelle, Kouvolan Vesi Oy:n toimitusjohtaja Ari Mikkälälle, Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy:n toimitusjohtaja Kari Tähdelle, Kouvolan Teatteri Oy:n toimitusjohtaja Helena Reilinille, KSS Energia Oy:n toimitusjohtaja Marko Riipiselle sekä talousjohtaja Tuulia Halmesarkalle, Kouvola Innovation Oy:n toimitusjohtaja Pasi Miettiselle, RRT Kouvolan toimitusjohtaja Joona Kaksoiselle, Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n talous- ja henkilöstöpäällikkö Tarja Nousiaiselle, Kouvolan Ammattiopisto Oy:n talouspäällikkö Saira Puhjolle sekä toimitusjohtaja Petri Tanille. He olivat asiantuntijoina läsnä

jatkokokouksessa 7.10.2025 tämän asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 9.22 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 9.35.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 9.28-9.35.

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja Markku Pakkanen palasi tauon jälkeen jatkokokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 9.39.

Kaupunginhallituksen jäsen Toni Vainikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.10 teknisen tauon aikana ja palasi kokoukseen klo 10.11 teknisen tauon aikana.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 10.54 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 11.25.

Kaupunginhallituksen jäsen Henna Hovi poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.05 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 11.07.

Kaupunginhallituksen jäsen Kirsi Kekki poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 11.26.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 11.37-12.30.

Kaupunginjohtaja Marita Toikka poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 13.14 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 13.50. Jatkokokouksessa esittelijänä toimi apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell klo 13.14-13.50 välisen ajan.

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja Miia Witting poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.30 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.15.

Jatkokokouksessa pidettiin tauko klo 14.02-14.15.

Kaupunginhallituksen jäsen Jenni Aikio poistui jatkokokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 14.21 ja palasi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14.24.

---

**Kaupunginhallitus 03.11.2025**

**Valmistelija:** talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

## **Yhteenveto**

Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen on tehty päivityksiä edellisen käsittelyn jälkeen. Päivityksien jälkeen talousarvio on 1,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kertynyt ylijäämä kasvaa 18,3 miljoonaan euroon. Investointimenoihin on lisätty 3 miljoonan euron varaus Kouvolan Asuntojen SVOP-sijoitukseen. Lainamäärään on lisätty vastaava summa.

## **Uuden kaupunkistrategian tavoitteet**

Toimialojen valtuuston nähden sitovat vuositavoitteet on linkitetty uuden kaupunkistrategian 2025–2029 tavoitteisiin. Vuoden 2026 talousarvio ja suunnitelma on päivitetty siten, että toimielimien asettamat vuositavoitteet on kytketty uuden strategian tavoitteiden mukaisiksi, jotka ovat "Hyvinvointia asukkaille", "Osaamisella elinvoimaa" sekä "Yrittäjyydellä ja työllä kasvuun".

## **Käyttötalous, Elinvoimapalvelut/kaupunginhallituksen alainen toiminta**

Elinvoimapalveluihin keskitettyä koko kaupunkia koskevaa eläkemenojen tasausmaksua on tarkistettu uuden arvion perusteella 0,2 miljoonaa euroa pienemmäksi vuonna 2026. Lisäksi on tehty vähäisiä kohdennuksia elinvoimapalvelujen palveluyksiköiden välillä.

## **Investoinnit, Elinvoimapalvelut/kaupunginhallituksen alainen toiminta**

Elinvoimapalveluiden investointimenoihin on lisätty 3 miljoonan euron varaus vuodelle 2026 Kouvolan Asuntojen sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) sijoitukseen. Lainan myöntäminen käsitellään kaupunginhallituksessa hallintosäännön mukaisesti. Päätöksen teon yhteydessä edellytetään yhtiöltä taloudellista kestävyys- sekä riskiarviointia.

## **Rahoituslaskelma**

Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäys on päivitetty 85 miljoonaan euroon (lainakannan muutos 46 miljoonaa euroa), yhteensä lainakanta on 379,1 miljoonaa euroa ja 4 956 euroa/asukas vuonna 2026.

## **Tilikauden yli-/alijäämä**

Vuoden 2026 tilikauden ylijäämäksi arvioidaan 1,1 miljoonaa euroa ja kertyneeksi ylijäämäksi arvioidaan 18,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 tilikauden ylijäämäennusteessa on huomioitu 6,8 miljoonan euron satunnainen tuotto sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen apporttiluovutuksen kirjanpidollisesta luovutusvoitosta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupunginjohtajan päivitetyn talousarvioehdotuksen toimintakate, tilikauden yli-/alijäämä sekä kumulatiivinen eli kertynyt yli-/alijäämä.

| Milj. euroa              | 2026   | 2027   | 2028   | 2029   |
|--------------------------|--------|--------|--------|--------|
| Toimintakate             | -197,1 | -201,5 | -203,4 | -205,1 |
| Tilikauden yli-/alijäämä | 1,1    | 3,5    | 4,0    | 9,1    |
| Kertynyt yli-/alijäämä   | 18,3   | 21,8   | 25,8   | 34,8   |
| Investointimenot         | 75,6   | 81,1   | 54,5   | 29,2   |
| Lainamäärä               | 379,1  | 424,1  | 440,1  | 427,1  |

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelma ja esitysmateriaali ovat **liitteinä**.

Asiaa ovat kokouksessa esittelemässä erillisen aikataulun mukaisesti talousjohtaja Hellevi Kunnas, apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, tekninen johtaja Hannu Tylli, työllisyysjohtaja Sami-Pekka Kalliokoski, henkilöstöjohtaja Päivi Karhu ja kehittämisspäällikkö Karoliina Kanerva.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, [hellevi.kunnas\(at\)kouvola.fi](mailto:hellevi.kunnas(at)kouvola.fi)

#### **Kaupunginjohtajan ehdotus:**

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että

Kaupunginvaltuusto päättää

1. hyväksyä vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman ja
2. oikeuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia.

#### **Kaupunginhallituksen päätös:**